

Köpeczi Béla
A tények igazsága
Fejezetek a művelődéspolitikai történetéből, 1953–1988

Köpeczi Béla

A tények igazsága

Fejezetek a művelődéspolitikai történetéből,
1953–1988

A kéziratot sajtó alá rendezte
és a jegyzeteket írta:
Széchenyi Ágnes

Olvasószerkesztő
Bertók Krisztina

Borítóterv
auri

ISBN 978-615-6388-99-5

© Erdély Öröksége Alapítvány
© Martin Opitz Kiadó

Kiadja az Erdély Öröksége Alapítvány

Nyomás _ Pauker Nyomda
Felelős vezető: Vértés Dániel

A Martin Opitz Kiadó az 1795-ben alapított Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja

TARTALOM

Előszó (<i>Erdély Öröksége Alapítvány kuratóriuma</i>)	7
A tények igazsága.....	9
A műfaj és írója.....	11
I. A könyvkiadás (1953–1963).....	18
II. Irodalmi élet (1956–1964).....	59
III. A hatvanas évek művészetpolitikai vitái	89
IV. A tudományos kutatásban (1970–1982).....	113
V. A ministerség (1982–1988)	143
Névmutató	263
Bibliográfia a háttér pontosabb megértéséhez (Összeállította Széchenyi Ágnes).....	271
Függelék R. Várkonyi Ágnes: Köpeczi Béla	275

Köpeczi Béla (1921–2010)

Köpeczi Béla (1921–2010) akadémikus, egyetemi tanár, művelődéspolitikus több évtizedes politikai pályája 1988-ban zárult le. Mivel ezt követően politikai tevékenységét több kritika érte, szükségesnek érezte, hogy dokumentumok alapján ismertesse munkásságát. Ebből az elhatározásból született meg a jelen kötet: *A tények igazsága. Fejezetek a művelődéspolitikai történetéből, 1953–1988.* 1997. november 11-én Köpeczi Béla levélben tájékoztatta a Magyar Tudományos Akadémiát, hogy kézírata elkészült, és egyúttal arra kérte az Akadémiát, hogy egészítse ki az 1995. szeptember 20-án aláírt öröklési szerződést a következő passzussal: halála után „a kötetet az alapítvány összegéből a Magyar Tudományos Akadémia jelentesse meg, akár saját nevén, akár más kiadó impresszumával”.

A Magyar Tudományos Akadémia Titkárságával kötött öröklési szerződésben Köpeczi Béla és felesége, Köpeczi Béláné alapítvány létesítését rendelte el az Erdély történetével foglalkozók támogatására. Az időközben elhunyt örökhagyók szándékát teljesítve a jelentős pénzüsszeget és értékes tárgyakat tartalmazó hagyatékából az MTA 2015. március 31-én kelt alapító okiratával létrehozta az Erdély Öröksége Alapítványt és felállította kuratóriumát, amely a bírósági nyilvántartásba vétel után 2016. január 27-én tartotta alakuló ülését. Azóta az Erdély Öröksége Alapítvány évente pályázatot hirdet, és eddig mintegy harminc erdélyi vonatkozású kötet megjelentetését támogatta.

A kuratórium Köpeczi Béla kéziratának kiadásával teljesíti a szerző végakarátát. A szerző annyira fontosnak tekintette műve megjelentetését, hogy felkérte tanszéki munkatársát, kövesse figyelemmel kézírata sorsának alakulását. Karafiáth Judit messzemenően ellátta feladatát. Mivel a sokoldalú szerző tudományos tevékenységéről művében alig esik szó, ezért a kötet végén közöljük R. Várkonyi Ágnes (1928–2014) nekrológját. Közel 60 esztendő kutatói és társszerzői kapcsolatuk számos személyes emlékét felidézve R. Várkonyi Ágnes gazdag, tárgyyszerű pályaképet ad a kiemelkedő történettudósról, tudományszervezőről, utalva a tudós politikai karrierjére, jelezve

tudományos és politikai tevékenysége kölcsönhatását. Bár a két pályáiv összetartozott, számunkra igazán a problémaérzékeny, kritikus, nemzetközi hírű tudós a lényeges, a politikus másodlagos. Az első maradandó, az utóbbi inkább tanulságos lehet. A nekrológ világos és egyben továbbkutatásra ösztönző áttekintést nyújt a Rákóczi-kutatás fejlődéséről és benne a tudós Köpeczi Béla elvitathatatlan érdemeiről.

Erdély Öröksége Alapítvány kuratóriuma